

© *Іван Ярмошик*

(*Житомир*)

ВОЛИНЕЗНАВЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ

ЯНА МАРЕКА ГІЖИЦЬКОГО (1844 – 1925 рр)

Аналізуються дослідження Волині польським істориком другої половини XIX – поч. XX ст. Я. М. Гіжицьким, вивчення ним освітніх, релігійних проблем історії краю, увагу приділено праці «Spis ważniejszych miejscowości w powiecie Starokonstantynowskim na Wołyniu...»

Ключові слова: Волинь, історичні дослідження, Я. Гіжицький

Помітною постаттю серед польських дослідників історії волинського регіону другої половини XIX – початку XX століття був Ян Гіжицький (Giżycki). Його перу належить ряд цікавих розвідок із різних проблем минулого Волині. На науковий доробок вченого уже звернули увагу як польські так і українські історики, зокрема його життєвий і творчий шлях простежено у працях З.Люба-Радзимінського [5], Л.Баженова [1]. Однак окремої публікації, яка б комплексно проаналізувала погляди Яна Гіжицького на історію Волині, Поділля іще немає. Завданням цієї статті буде звернути увагу на висвітлення вченим проблем розвитку волинського краю.

Ян Марек Антоній Гіжицький (псевдоніми Wołyniak, Марек Гоздава) народився в шляхетській родині в селі Міхновка на Волині. Навчання розпочав у Кам'янець-Подільській гімназії, потім – у Рівненській, університетську освіту здобував у Одесі і Тарту, упродовж 1870 – 1895 рр. працював учителем у гімназіях Тарту, Мітави, Кракова, вихователем дітей у родині князів Чарториських. Після 1895 р проживав у Кракові, але до 1918 року часто відвідував рідні місця, досліджував приватні архіви Волині, стежив за історичною літературою про цей регіон і використовував ці матеріали при написанні своїх наукових розвідок [9].

Основною темою наукових пошуків Я.Гіжицького були освітні та релігійні процеси у східній частині Речі Посполитої – у Литві та на землях України (переважно Волині). Головну увагу він приділив вивченню

монастирської освіти, яка переважала на Волині до XIX ст., зокрема у монастирях базиліан, кармелітів, тринітаріан. Цій проблематиці він присвятив низку своїх історичних розвідок.

Проблемам розвитку базиліанських монастирів й навчальних закладів при них присвячені його праці «O bazylianach w Humaniu» [], «Spis klasztorów unickich bazylianów w wojewódstwie Wołyńskiem» [11] та інші. Досить ґрунтовну та велику за обсягом статтю він присвятив опису базиліанських шкіл в окремих містах та селах Волині, зокрема у м.Володимирі та селі Тригир'я [13], у м.Овручі на Житомирщині [12]. У вищеназваних працях автор дав вичерпний опис як монастирських установ так і навчальних закладів при них. Я.Гіжицький проводив ту думку, що орден базиліан має чимало заслуг на полі розвитку шкільництва, його діяльність пережила занепад польської держави і згасла лише зі смертю останніх його членів у першій половині XIX ст. Завданням своїх наукових пошуків він вважав зберегти від забуття результати просвітницької діяльності базиліан та інших конфесій. Для цього він зібрав чимало джерельного матеріалу як із приватних родинних так із монастирських архівів, опублікованих джерел (у першу чергу у виданнях Київської Тимчасової Комісії по розгляду давніх актів), мемуарні твори (Юзефа Семашко), монографічні дослідження російських та українських (С.Голубев, М.Петров), польських дослідників.

Описи Я.Гіжицьким монастирів та навчальних закладів не рівноцінні за змістом. Так розповідь про базиліанські школи у Володимирі є досить вичерпною. Тут можна віднайти документальні свідчення про початковий етап їх розвитку, про опікунів та меценатів, фундаторів, керівників та відомих вихованців. Хронологічно цей нарис охоплює період XVIII – початок XIX ст., долі окремих особистостей, пов'язаних із володимирськими школами, простежено до початку XX ст. Розділ про школу у селі Тригир'я (сучасне село Житомирського р-ну Житомирської обл.) коротший, поверховий, в основному через брак матеріалів та через те, що місцевий кляштор нічим особливим не виділився. До нього додано генеалогічну

таблицю православного роду Вороничів гербу Павенжа, один із представників якого – Олександр Григорович – був фундатором цього монастиря у другій половині XVI ст. (у 1583 чи 1598 р). Уніатським монастир став лише на початку XVIII ст..

У іншій своїй праці «Spis klasterów unickich Bazylianów w wojewódstwie Wołyńskiem» [11] Я.Гіжицький подав у алфавітному порядку історико-статистичні відомості про 40 уніатських чоловічих монастирів Волинської губернії за період XVII – XVIII ст. При цьому автор наголосив, що це далеко не повний перелік базиліанських закладів, бо вичерпних відомостей про їх кількість у Польщі немає, чимало із них були маловідомими навіть для сучасників, а відомості про них у письмових документах, рукописних та друкованих, часто дуже фрагментарні. Автор висловив стурбованість, що російські автори, маючи належний доступ до монастирських архівів, опрацьовуючи історію православних святинь, дуже мало відомостей подають про уніатські. Він навіть сумнівався чи всі заклади йому вдалося згадати у своїй монографії.

Долям уніатської церкви Волині після третього поділу Речі Посполитої присвячена його монографія «Resztki Unii na Wołyniu w XIX wieku... » [15]. У ній дослідник акцентував на гоніннях, які зазнала уніатська церква з боку урядових структур та російської православної церкви.

Одна із розвідок Я.Гіжицького присвячена повітовій школі в Почаєві і пов'язаного із нею базиліанського кляштору [14]. Автор висловив стурбованість, що до початку XX ст. так і не з'явилося його опису та школи при ньому. Дане дослідження цінне тим, що він наводить детальну інформацію про навчальний процес у пересічній волинській повітовій школі, це може служити, окрім іншого, ще й джерельним матеріалом для дослідження освітніх процесів на Волині на початку XIX ст.

У низці праць Я. Гіжицького досліджено історію кармелітських кляшторів та навчальних закладів при них. Цій проблематиці присвячено його ґрунтовну двохтомну монографію «Z przeszłości karmelitów na Litwie i

Rusi» [18; 19]. У ній автор зібрав раніше неопубліковані матеріали із кляшторних архівів Кракова, Львова та інших міст, використав монографічні дослідження, які стосуються історії кармелітського ордену в Речі Посполитій. Це дало йому змогу подати детальну картину розвитку кармелітського ордену на території Литви та України (Волині, Поділля Київщини), навести подробиці із різних сфер життя та діяльність ченців цього католицького ордену, біографічні дані про зверхників, рядових монахів. Монографія містить відомості про заснування кляшторів, етапи їх розвитку, розповіді про родини фундаторів та меценатів, напрямки ідеологічно-просвітницької діяльності, причини та обставини занепаду. Із волинських кармелітських закладів згадані монастирі у Коростені, Олевську, Острозі, Ушомирі, Заславлі, Луцьку, Лабуні, Дубно та інших місцевостях.

У монографії висвітлюється й економічна діяльність монастирів, їх маєткове забезпечення, аналізуються повинності, які виконувало залежне від них сільське населення. Висвітлення таких соціально-економічних аспектів історії кармелітів видається важливим та актуальним, оскільки в попередніх працях про монастирі таким проблемам приділялося недостатньо уваги.

Іще одним важливим об'єктом дослідницьких зацікавлень Я.Гіжицького було поширення на теренах України тринітаріанства. Становище та діяльність тринітаріїв в рамках Волинської губернії досліджені ним у монографіях «Trynitarze na Wołyniu, Podolu i Ukrainie» [16], «Wspomnienie o Trynitarzach na Wołyniu, Podolu i Ukrainie» [17]. Тринітарії це католицький орден Найсвятішої Трійці, виник у Франції у 1193 р. і затверджений Папою Римським Інокентієм III у 1198 р. Метою його діяльності був викуп християнських невільників із мусульманського полону. В Україну вони були запрошені у 1685 році єпископом Ю.К.Денхофом до Львова. Завданням їх місії був викуп поляків, захоплених татарами в ясир. За період 1688 – 1782 рр польські тринітарії провели 18 акцій викупів у різних містах Криму й Туреччини, звільнивши понад 500 осіб. На території Литви, Білорусі, Волині цим орденом було засновано 33 осередки. Я.Гіжицькому

вдалося зібрати відомості лише про 27 із них. Автор зазначив, що є певні свідчення про тринітаріїв іще в деяких пунктах: у маєтку Вельгорських Горохові на Волині, Збаражі, Брацлаві, у Чолганському замку та Білому Каміні, про які є лише окремі згадки (тут варто зазначити, що містечко Теофіполь, де був один з найвідоміших осередків тринітаріїв на Волині, було назване на честь княгині Теофіли з Яблоновських у 1681 році, а раніше мало назви Камінь, Білий Камінь, Чолган, Чолганський Камінь – на честь родини Чолганських, яка володіла містечком).

Діяльність цих тринітарських об'єднань і була предметом вивчення у згаданій монографії Я.Гіжицького. Найбільше уваги приділено висвітленню їх осад у Теофіполі Старокостянтинівського повіту, Берестечку, селі Шумбар Кременецького повіту, Кременці. Окремо дослідник висвітлив діяльність навчальних закладів цього ордену. Найбільш відомими серед них були колегіум у Луцьку, який існував тут від 1717 р до середини ХІХ ст. та Теофіпольська школа, яка функціонувала приблизно від 1773 року.

Я. Гіжицький висловив жаль, що предки недостатньо дбали про свої костьоли на східних окраїнах Речі Посполитої – Волині, Поділлі, Київщині – внаслідок чого релігійні почуття віруючих латинського обряду тут значно занепали. Це й змушена спокутувати місцева польська людність у ХІХ ст.

Помітним дослідженням у науковій спадщині Я.Гіжицького є монографія «Spis ważniejszych miejscowości w powiecie Starokonstantynowskim na Wołyniu...», яка була видрукувана у Кракові на кошти волинських обивателів.

Слід зазначити, що ґрунтовні історико-краєзнавчі праці про минуле населених пунктів Речі Посполитої були помітною тенденцією польської історіографії у ХІХ ст. З-поміж інших тут висвітлені й українські території, котрі входили до її складу. Така традиція започаткувалася іще в ХVІ ст. книгою Станіслава Сарницького «Опис давньої та нової Польщі», українську частину якої склали матеріали люстрації українських земель 1576 року [6]. Ряд важливих досліджень з'явилося у першій половині ХІХ ст. Це

монографія Томаша Свенцького [10] та велика праця Міхала Балінського і Тимотеуша Ліпінського [4]. Низку розвідок з історії волинських міст і сіл у другій половині XIX ст. підготував Тадеуш Стецький [8].

Згадані праці містять короткі історико-статистичні, географічні довідки про населені пункти усєї Речі Посполитої в межах до 1772 року (окрім праць Т.Стецького). Дослідження Я.Гіжицького відрізняється від вищезгаданих тим, що охоплює історико-краєзнавчі відомості лише одного Старокостянтинівського повіту Волинської губернії [20].

Праця «Spis ważniejszych miejscowości...» має комплексний характер і містить широкий спектр фактичних відомостей про населені пункти повіту. Я.Гіжицький виступає в ній як палкий патріот польської держави. У вступному слові до своєї праці, вказуючи на відсутність в даний момент польської державності, він зазначив, що оскільки зараз поляки не мають сучасності, коли майбутнє покрите темними і густими хмарами, слід звернутися до минулого, там польська слава, духовні реліквії, звідти потрібно черпати надії на майбутнє. Слід наголосити, що така позиція була характерною не лише для Я.Гіжицького, але й для переважної більшості польських істориків XIX ст., у працях яких, незважаючи на приналежність до тої чи іншої історичної школи, методологічні розбіжності і дискусії, ніколи не зникала ідея польської державності та віра у її майбутнє відродження. Уперше така впевненість була висловлена в працях відомого культурного діяча, історика, видавця, бібліографа, випускника Кременецької (Волинської) гімназії Кароля Сенкевича. Полемізуючи із російськими істориками, той зазначив наприкінці 1830-х років, що занепад Польщі не є смертю гладіатора чи руїнами фортеці, що її минуле, є потужним арсеналом, де кується зброя для нових виступів [7].

При підготовці своєї праці про Старокостянтинівський повіт Я.Гіжицький використав широке коло джерел як неопублікованих так і друкованих збірників актового матеріалу та дослідницьких праць. Це рукописи із приватних бібліотек Т.Чацького, А.Чарториського, Славутського

книгозібрання, актовий матеріал, який був опублікований як в Україні так і в польських виданнях, широко використав дослідницькі праці польських авторів – О.Яблоновського, З.Люба-Радзимінського; українських істориків – М.Теодоровича, В.Пероговського. Праця Я.Гіжицького є певним етапом, відображала і підсумовувала вивчення цієї частини волинського регіону упродовж XIX ст. польською та українською історіографіями.

Я.Гіжицький, слідом за іншими польськими авторами вважав Волинь, хоч і своєрідною, але невід'ємною частиною Польської держави, загарбаною Російською імперією. Згадана його праця відкривається ґрунтовним історичним нарисом Волинської губернії та Старокостянтинівського її повіту. Поділяючи думку інших істориків (Ю.Бартошевича, Ю.Кшивіцького) він наголосив, що волинська земля мала свою особливість, яку творили тутешні князівські родини, без князів Волинь втратила б свій колорит, саме у князях, на його думку, жевріла національна іскра та основа окремішності цієї землі [20, с.II]. Найбільш помітними в політичному, господарському та культурному відношеннях, княжими родами він називає Острозьких, Заславських, Збараських, Вишневецьких.

Я. Гіжицький висвітлив маєткові стосунки в повіті, процеси переходу сіл і містечок від одних магнатів до інших, отримання маєтностей в нагороду за королівську службу, в силу родинних стосунків, продажу. Унаслідок таких поділів–перерозподілів у повіті утворилася велика кількість дрібних власників, які мали по одному-два села, що призвело наприкінці XVIII ст. до погіршення матеріального рівня дідичів.

Я.Гіжицький наголошує, що важливі зміни у становищі місцевої польської людності сталися після повстань 1830 – 1831 та 1863 рр. Після першого були закриті польські школи, скасовано Литовський Статут (1840 р), але іще залишалися виборні польські урядники і маршалки до 1863 р., а опісля і це було скасовано. Дослідник подає короткі відомості про повітових маршалків, серед називає прізвища Грохольських, Кноллів. Очевидно, ці родини зберегли своє впливове становище в місті упродовж XIX ст., бо у

1918 році ми бачимо представників цих фамілії в керівництві міською управою за часів гетьманату Павла Скоропадського [2; 3].

Книга містить короткі відомості про населені пункти Старокостянтинівського повіту Волинської губернії. Найбільший нарис присвячено самому повітовому місту (20, s.361 – 419). Це детальна розповідь про його історію від часів заснування (вірніше від перших згадок про село Колищинці, на місці якого й виникло місто) і до кінця XIX ст. хоч автор і зазначив, що не ставив завданням детально описати історію міста, а лише згадав найбільш яскраві епізоди з його минулого.

Я.Гіжицький навів низку документів, які засвідчують приналежність Колищинець у першій половині XVI ст. одночасно кільком магнатам: Івашку Лабунському, Костянтину Івановичу Острозькому, Яну Ходкевичу і залишає можливість вирішення проблеми заснування міста, вірніше трансформації Колищинець у Костянтинів, майбутнім поколінням дослідників, у разі віднайдення нових документів, які прояснять цю ситуацію. Без сумніву він залишає лише те, що місто засноване князем Костянтином Костянтиновичем Острозьким, назване на його честь Костянтиновим. Найперші згадки про нього як про місто відносяться до 1570 року.

Менш детально описує Я.Гіжицький стан міста після середини XVII ст., лише зазначає, що місто як і вся Костянтинівщина зазнала великих спустошень і занепала. Він перераховує повинності, які виконували мешканці Костянтинова, побіжно зупиняється на важливіших подіях історії міста. Серед них він називає татарські напади 1593, 1595, 1618, 1624, 1684, 1690, 1698, 1703, 1709 років. Підкреслює, що більше аніж від татар Костянтинів потерпав від козацьких нападів, особливо в часи повстання під проводом Богдана Хмельницького, хоча окрім відомої битви між військами князя Я.Вишневецького і полковника М.Кривоноса у 1648 р. та пограбування козаками пасік та деякої іншої нерухомості поблизу міста у 1702 р. інших прикладів шкоди, завданої козаками, він не наводить. Все ж робить висновок, що козаки нищили все, що їм під руку попадало.

Окремий розділ свого нарису А.Гіжицький присвятив релігійним стосункам у Старокостянтинові. Він наголосив, що домінуючим і найдавнішим тут було віросповідання за східним (православним) обрядом. Дослідник навів відомості про міські церкви на основі праці Миколи Теодоровича «Историко-статистическое описание церквей и приходов Волынской епархии». Автор зазначив, що про унію в Старокостянтинівському повіті є дуже мало відомостей, лише вказує, що ця територія відносилася до Луцької єпархії і висловлює припущення, що певний вплив уніатів тут міг поширитися лише після 1715 р і тривав до 1795 р. У цей період всі православні храми стали уніатськими. Однак, як зазначає Я.Гіжицький, унія тут не встигла укорінитися і після третього поділу Речі Посполитої більшість віруючих повіту повернулися до православ'я, залишилася тільки невелика група уніатів, які до 1839 р дотримувалися уніатства. А.Гіжицький не ставив завданням вияснити причини переходу в унію і з унії, чи то було насильницьким шляхом чи за переконанням.

З поміж інших віросповідань, які мали поширення в місті він згадує аріан, секта яких з'явилася в місті на початку XVII ст. і доля яких залишилася невиясненою для дослідника. Римо-католицький обряд започаткувався в місті теж на початку XVII ст., коли стараннями Януша Острозького у 1612 р тут було засновано латинський костюл. Розділ про релігійні стосунки, власне це розповідь про домінікан та капуцинів у місті, є найбільш детальним і займає порівняно з іншими частинами нарису про Старокостянтинів найбільше місця. Очевидно, тут позначилися дослідницькі зацікавлення автора, з-поміж яких, як уже зазначалося, переважають дослідження релігійних процесів Волині.

У науковому доробку Я.Гіжицького є іще одна праця спеціально присвячена історії населеного пункту Волині – містечку Гоща [21]. У ній він висвітлив історію цього населеного пункту від XVI до XIX ст. Головну увагу автор приділив родинам його власників: князям Гойським, Соломерецьким, Петру Могилі, родині Киселів. Я.Гіжицький висвітлив історію тутешніх

аріанського (1639 – до кінця XVII ст.) та базиліанського (1713 – 1833 рр) монастирів й навчальних закладів при них. Невеликий фрагмент цієї розвідки стосується Київського митрополита Петра Могили, який певний час був власником Гощі, домовившись про купівлю цього маєтку у княгині Регіні Соломерецької. Однак, не зібравши потрібної суми коштів, П.Могила продав Гощу зі всіма приналежними маєтностями, окрім тих, що було відписано монастирю при церкві св.Михайла, тодішньому Чернігівському каштеляну Адаму Кисілю, який надалі володів містечком. Після смерті останнього та його дружини воно перейшло у володіння інших родичів Киселів.

Згадані праці Яна Гіжицького і на сьогодні становлять значний історіографічний інтерес та, враховуючи їх насиченість фактичними даними, зберігають науково-пізнавальне значення не лише для вивчення історії волинського регіону, але й для розуміння поглядів польських істориків XIX ст. на минуле українських земель та проблем української історії.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Баженов Л. Історичне краєзнавство Правобережної України XIX – на початку XX ст.: Становлення. Історіографія. Бібліографія /Лев Баженов. – Хмельницький: Доля, 1995. – С.111 – 113, 192.
2. Державний Архів Житомирської Облaсті. – Ф.- Р.1644. – Оп.1. – Спр. 14. – Арк. 15.
3. Ярмошик І. Реорганізація міської управи м.Старокостянтинів в період Гетьманату (травень – грудень 1918 року) / Іван Ярмошик. // Кобудь – Костянтинів – Старокостянтинів: історія, археологія, культура, архітектура. – Т.34. – Старокостянтинів, 2006. – С. 115 – 120.
4. Baliński M. Lipiński T. Starożytna Polska pód względem historycznym, jeograficznym i statystycznym opisana /Michał Baliński, Tymoteusz Lipiński. – Т.2. Cz.2. –Warszawa, 1845. – S. 547 – 1431, IX s.
5. Radzymiński Luba Z. Jan Marek Godzawa Giżycki. Wspomnienia posmiertne / Zygmunt Radzymiński Luba // Rocznik towarzystwa heraldycznego we Lwowie. – Lwów, 1926. – Т.7. – S. 233 – 243.;

6. [Sarnicki S.] *Descriptio veteris et novae Poloniae cum divisione eiusdem veteri et nova.* /Stanisław Sarnicki. – Kraków, 1585. – 72 p.
7. Sieńkiewicz K. *Słowiańszczyzna* / Karol Sieńkiewicz // Sieńkiewicz K. *Skarbiec historii Polskiej.* – Paryż, 1840. – T. 2. – S. 475.
8. Stecki T. *Wołyń pód względem statystycznym, historycznym i archeologicznym* / Tadeusz Stecki. – T.1. – Lwów, 1864. – XII, 387 s.; T.2. – Lwów, 1871. – VI, 473 s.;
9. Stobiecki R. *Giżycki Jan Marek Antoni* /Rafał Stobiecki. // *Słownik histotoryków polskich.*– Warszawa: Wiedza Powszechna, 1994. – S. 148 – 149.
10. Święcki T. *Opis starożytnej Polski* / Tomasz Święcki. – Kraków, 1816. – T. 1,2.
11. *Wołyniak (Giżycki J.M.). Spis klasztorów unickich Bazylianów w wojewodztwie Wołyńskiem* / Jan Marek Gیزیcki. – Kraków: druk W.L.Anczyca i Spółki, 1905. – 145 s.;
12. *Wołyniak (Giżycki J.M.). Bazylianie w Owruczu* // *Przewodnik naukowy i literacki.* – 1910. – S. 929 – 940, 1010 – 1029; 1911. – S. 63 – 70, 146 – 165, 269 – 278, 366 – 374, 445 – 454.
13. *Wołyniak (Giżycki J.M.). Bazylianie we Włodzimierzu i Truhórach.* – Kraków: nakładem kilku ziemian Wołyńskich, 1912. – VIII, 173 s.
14. [Giżycki J.M.] *Wołyniak. O szkole powiatowej w Poczajowie* // *Przewodnik Naukowy i Literacki.* – 1905. – R. 33. – N. 2. – S. 163 – 175.
15. *Wołyniak. Resztki Unii na Wołyniu w XIX wieku na podstawie pamiętników Siemaszki i innych źródeł oficjalnych.* – Poznań: nakładem autora, 1912. – 66 s.
16. *Wołyniak. Trynitarze na Wołyniu, Podolu i Ukrainie.* – T.1. - Kraków: druk W.L.Anczyca i Spółki, 1909. – XVII, 521 s.; T.2. – Kraków: druk W.L.Anczyca i Spółki, 1912. – 143 s.
17. *Wołyniak. Wspomnienie o Trynitarzach na Wołyniu, Podolu i Ukrainie.* – Kraków, 1909. – 112 s.

18. Wołyniak. Z przeszłości karmelitów na Litwie i Rusi. – Kraków: druk W.L.Anczyca i Spółki, 1918. – Cz. 1. – XVIII, 521 s.
19. Wołyniak. Z przeszłości karmelitów na Litwie i Rusi. – Kraków: druk W.L.Anczyca i Spółki, 1918. – Cz. 2. – 251 s.
20. Wołyniak (Gizycki J.M.) Spis ważniejszych miejscowości w powiecie Starokonstantynowskim na Wołyniu / Jan Marek Gizycki. – Stary-Konstantynów: nakładem niektórych ziemian wołyńskich, 1910. – 767 s.
21. Wołyniak. Z przeszłości Hoszczy na Wołyniu. – Kraków, [b.r.]. – 73 s.
22. Wołyniak. O bazylianach w Humaniu // Przewodnik Naukowy i Literacki. – 1899. – R. 27. – S. 456 – 464, 562 – 570, 657 – 664, 744 – 752, 845 – 858, 938 – 946, 1031 – 1043, 1136 – 1182.

© *Иван Яρμοшик*

(*Житомир*)

**ВОЛЫНСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ ЯНА МАРЕКА ГИЖИЦКОГО (1844
– 1925 гг)**

Анализируются исследования Воыни польским историком второй половины XIX – начала XX ст. Я.М.Гижницким, изучение им просветительных, религиозных проблем истории края, обращено внимание на труд «Spis ważniejszych miejscowości w powiecie Starokonstantynowskim na Wołyniu...»

Ключевые слова: Воынь, исторические исследования, Я.М.Гижницкий

© *Ivan Iarmoshyk*

(*Żytomierz*)

VOLYNKIND RESEARCHES OF JAN MAREK GIZHYCKI (1844 – 1925)

During analyzing of historical researches of Volyn, made by polish historian of XIX – XX century Jan Marek Gizhycki, who had studied culture-educational and religious problems in history of the area, main attention was devoted to the work «Spis ważniejszych miejscowości w powiecie Starokonstantynowskim na Wołyniu...».

Key words: Volyn, historical researches, Jan Gizhycki

До редакції надійшла 17. 03. 2010.

Довідка про автора

Ярмошик І. – кандидат історичних наук, доцент, докторант кафедри історії України Київського національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова

Iarmoshyk I. – the candidate of historical sciences, associate professor, doctorante National Pedagogical Dragomanov University.